

PANKREATİK ELASTAZA (PE) TESTİ

Mədəaltı vəzin ekzokrin funksiyasının dəyərləndirilməsi məqsədilə istifadə edilən Pankreatik Elastaza testi **sadə, qeyri-invaziv fekal marker** olaraq, müalicə həkiminə mədəaltı vəz çatışmazlıqları zamanı yüksək həssaslıq (90-100%) və spesifikliyi sayəsində (93-98%) daha sürətli və dəqiq diaqnozun qoyulmasında yardım edir. Mədəaltı vəzin çatışmazlığının dərəcəsi artdıqça, testin həssaslığı da 95-100%-ə çataraq daha da yüksək olur.

Mədəaltı vəz çatışmazlığı bu hallarda əsas səbəb olaraq göstərilir.

- Qarın nahiyəsində ağrılar, köp və ürəkbulanma
- İshal
- Nəcisdə qida qalıqlarının aşkarlanması
- Hipoxlorhidrat
- Bəzi qida məhsullarına qarşı yüksək həssaslıq
- Qastroezofagial reflüks simptomları

PE testi unikal xüsusiyyətləri sayəsində aşağıda qeyd olunan kliniki üstünlüklərə malikdir.

- PE mədəaltı vəzin çatışmazlığının diaqnostikasında Qızıl Standart sayılan test ilə yüksək korrelasiyaya malikdir.
- PE nəticələri əvəzedici terapiyanın təsirindən asılı olmadığından, pasiyentlərin test öncəsi müalicəsinin saxlanılmasına ehtiyac yoxdur.
- PE nəcisdə olan dəyərləri PE-nın onikibarmaq bağırsağın şirəsində olan dəyərlərindən 5-6 dəfə yüksəkdir. Bu isə PE-nın mədə-bağırsaq sistemi daxilindəki, xüsusi stabilliyinin göstəricisidir.
- PE mədəaltı vəz tərəfindən ifraz edildiyindən, mədəaltı vəz üçün xüsusi spesifikliyə malikdir.

PE testinin aparılması üçün xüsusi tibbi göstərişlər var. Şəkərli diabet – PE miqdarının azalması I tip şəkərli diabet xəstələrində 50%-dən, II tip şəkərli diabet xəstələrində isə 35%-dən çox hallarda müşahidə olunur. Tədqiqatlar göstərir ki, PE-nın aşağı miqdarı qlikemik nəzarətlə bağlıdır.

- Öd daşı xəstəlikləri və xolesistektomiya sonrası: tədqiqatlar göstərir ki, mədəaltı vəzin ekzokrin funksiyası patologiyaları öd daşı xəstələri və xolesistektomiya sonrası xəstələrdə müşahidə olunur.
- Osteoporoz: Osteoporozlu pasiyentlərin 1/3 –də PE miqdarının aşağı olması müşahidə olunur. Eyni zamanda, bu xəstələrdə Vitamin D3 miqdarı aşağı düşə bilər
- Mədəaltı vəz funksiyası çatışmazlığı yaş və metabolizm pozğunluqları ilə əlaqədar uzunmüddətli müalicəyə tabe olmaya bilər.
- Mukovissidozlu (Cystic fibrosis) pasiyentlərdə də PE testi ferment çatışmazlığının diaqnostikasında istifadə edilə bilər.

PE testi bu xəstəliklərin səbəb olduğu mədəaltı vəzin ekzokrin funksiyasının monitorinqinin aparılmasında mühüm rol oynayır.

- Xroniki pankreatit
- Birləşdirici toxuma xəstəlikləri və autoimmunopatiyalar
- Bağırsağın xroniki iltihabi xəstəlikləri (CIBD)

